

อ ย่ า ล บ ห ลู่ ่ ค ุ ณ ทั า น

บุรุษพึงรู้แจ้งธรรมจากผู้ใด เป็นกษัตริย์ก็ตาม เป็น
พราหมณ์ก็ตาม เป็นแพศย์ก็ตาม เป็นศูทรก็ตาม เป็นคนจัณฑาล
คนเก็บขยะก็ตาม ผู้นั้นจัดเป็นคนสูงสุดของบุรุษนั้น

อย่าลบลู่คุณท่าน

๔๘

งานหลักของมวลมนุษยชาติ คือการสร้างบารมีไปสู่
อายตณินิพพาน เพราะเราเกิดมาภพชาติหนึ่ง ก็เพื่อสั่งสมบุญ
บารมีเท่านั้น บุญที่เราได้ทำไว้ดีแล้ว จะเป็นเสบียงในการเดิน-
ทางข้ามวัฏสงสารอันยาวไกล เพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายอันสูงสุด
ของชีวิต คือ การทำจิตให้บริสุทธิ์หลุดพ้นจากกิเลสอาสวะ ให้
เข้าถึงพระธรรมกาย เข้าถึงความสุขอันเป็นนิรันดร์ ซึ่งเป็น
สุดยอดแห่งความปรารถนาของมวลมนุษยชาติ

ในอัมพชาดก บัณฑิตในกาลก่อนได้กล่าวสรรเสริญคุณ
ของผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ไว้ว่า

“ขตติยา พุราหมณา เวสุสา สุตฺตา จณฺทาลปุกฺกุสา
ยมฺหา ธมฺมํ วิชาเนยฺย โส หิ ตสฺส นรุตฺตโม

บุรุษพึงรู้แจ้งธรรมจากผู้ใด เป็นกษัตริย์ก็ตาม เป็น
พราหมณ์ก็ตาม เป็นแพศย์ก็ตาม เป็นศูทรก็ตาม เป็นคน-
จัณฑาล คนเก็บขยะก็ตาม ผู้นั้นจัดเป็นคนสูงสุดของบุรุษนั้น”

วิชาความรู้เป็นสิ่งที่ทรงคุณค่า เพราะมนุษย์ดำรงชีพอยู่
ได้ ก็ด้วยอาศัยวิชาความรู้ดังกล่าวว่า “มีวิชาเหมือนมีทรัพย์อยู่
นับแสน” ดังนั้นครูบาอาจารย์ผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้จึงเป็น
ผู้มีพระคุณที่ศิษย์พึงเคารพนอบน้อม และมีความกตัญญูกตเวทิตา
ยิ่งถ้าให้ความรู้ในทางธรรมที่ทำให้พ้นทุกข์ได้ยังมีพระคุณมหาศาล

อย่าลบหลู่คุณท่าน

๔๕

ผู้ที่มีความกตัญญูทเวทิต่อครูบาอาจารย์ ย่อมประสบความสำเร็จ
ความเจริญ ส่วนคนที่อกตัญญูลบลู่ดูหมิ่นผู้มีพระคุณย่อม
เสื่อมจากลาภ และเกียรติดียศชื่อเสียง ดังชายหนุ่มคนหนึ่ง
ในอดีตกาล

*ในครั้งนั้น พระโพธิสัตว์ได้ถือกำเนิดในหมู่บ้านคน-
จันทาลแห่งหนึ่ง ท่านรู้วิธีร่ายมนตร์ที่ทำให้มะม่วงออกดอก
ออกผล แม้ไม่ใช่ฤดูมะม่วงก็ตาม ทุกวันท่านจะตื่นแต่เช้าตรู่คว้า
หาบออกจากบ้าน เข้าป่าไปหาต้นมะม่วง เมื่อเขาร่ายมนตร์แล้ว
ต้นมะม่วงก็ผลิดอกออกผลอย่างน่าอัศจรรย์ และผลที่ออกมา
นั้นก็สุกทันที มีรสชาติหวานหอมเป็นพิเศษ ใครลิ้มรสแล้วเป็น
ต้องติดอกติดใจ ท่านได้เก็บผลมะม่วงเหล่านั้นขายเลี้ยงชีพเป็น
ประจำทุกวัน

ต่อมามีชายหนุ่มคนหนึ่ง เห็นพระโพธิสัตว์นำมะม่วงมา
ขายในเวลาที่ไม่ใช่ฤดู ก็รู้ว่าท่านจะต้องมีวิชาที่ทำให้มะม่วง
ออกดอกออกผลนอกฤดูกาลได้เป็นแน่ เขาอยากจะได้วิชานี้มาก
จึงรีบไปยังบ้านของพระโพธิสัตว์ อุปัฏฐากรับใช้ช่วยเหลือการ
งานทุกอย่าง จนกระทั่งภรรยาของพระโพธิสัตว์เกิดความเมตตา
อ้อนวอนให้สอนวิชาให้แก่เขา แม้พระโพธิสัตว์จะดูลักษณะของ

อย่าลบหลู่คุณท่าน

๕๐

เขาแล้วว่า ชายคนนี้เป็นคนไม่ซื่อสัตย์อกตัญญู และชอบลบหลู่คุณท่าน ไม่อยากรับเป็นศิษย์ แต่ขัดกรรยาไม่ได้ เพราะชายหนุ่มมีอุปการคุณ จึงถ่ายทอดมนต์ให้

เมื่อเขาเรียนสำเร็จแล้ว ท่านก็กล่าวย้าว่ามนต์นี้มีค่าประมาณไม่ได้ ถ้าใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางที่ชอบ ลากลัการะใหญ่หลวงจะเกิดขึ้น แต่มีข้อแม้ว่าหากพระราชามหาอำมาตย์หรือใครก็ตามถามว่า ไปเรียนมนต์นี้มาจากไหน ใครเป็นอาจารย์ จะต้องตอบไปตามความเป็นจริง เพื่อเป็นการเพิ่มคุณธรรมของตนเอง และจะทำให้คุณภาพของมนต์นี้ศักดิ์สิทธิ์ยิ่งๆ ขึ้นไป มิฉะนั้นคุณภาพของมนต์จะเสื่อมหายไปทันที

เขารับปากอาจารย์แล้วกราบลาจากไป ในระหว่างทางก็ได้ทดลองมนต์ไปด้วย พบว่าใช้ได้ดี เมื่อถึงเมืองหลวง เขาสามารถขายมะม่วงเลี้ยงชีพได้ทรัพย์มากมาย

วันหนึ่ง นายอุทยานมาซื้อมะม่วงจากเขาไปถวายแด่พระราชา พระราชาเสวยแล้ว ทรงพอพระทัยยิ่งนัก จึงตรัสถามว่าได้มะม่วงมาจากที่ไหน นายอุทยานกราบทูลว่า ซื้อมาจากพ่อค้ามะม่วงคนหนึ่ง พระองค์จึงรับสั่งว่า แต่นี้ต่อไปมะม่วงที่นำมาถวายพระองค์ให้นำมาจากพ่อค้าคนนี้เท่านั้น ตั้งแต่นั้นมาเขาจึงได้ถวายมะม่วงแด่พระราชาเป็นประจำทุกวัน

อย่าลบหลู่คุณท่าน

๕๑

ต่อมาพระราชาก็ได้เรียกเขาไปเข้าเฝ้า แล้วตรัสถามว่า นอกฤดูกาลแล้วมะม่วงยังมีอยู่หรือ เขากราบทูลว่า “ตนมีมนต์วิเศษที่สามารถเสกมะม่วงได้ ไม่ว่าจะในฤดูกาลไหน” พระองค์มีพระประสงค์จะดูความสามารถของเขา จึงรับสั่งให้ทดลองทำให้ดูท่ามกลางมหาชน ในขณะที่เขาแสดงอำนาจภาพแห่งมนต์นั้นเอง พลันปรากฏผลเป็นอัศจรรย์ ต้นมะม่วงที่ไม่มีผลก็ผลิดอกออกผล แล้วมะม่วงสุกก็นั่งร่วงหล่นลงมาดั่งกับสายฝนมหาชนและเหล่าข้าราชการบริพารต่างพากันชื่นชม ประมอญกันเสียงดังสนั่น

พระราชาก็พระราชทานทรัพย์มากมายแก่เขา แล้วตรัสถามว่า “เรียนมนต์มาจากที่ไหน” เขาคิดว่า “ถ้าเราบอกว่าเรียนมาจากคนจิตนาการ ก็จะได้รับความอับอาย และเสื่อมเสียเกียรติยศชื่อเสียง คนอื่นจะไม่นับหน้าถือตา และยังจะถูกมหาชนดูถูกดูหมิ่นเอาอีกด้วย” จึงกราบทูลว่า “เรียนมาจากสำนักของอาจารย์ทศปาโมกข์” พร้อมกับ กับที่เขากล่าวมุสา มนต์ก็เสื่อมในทันทีโดยที่เขาไม่รู้ตัว

เมื่อพระราชาก็ได้สดับว่าเรียนจากอาจารย์ทศปาโมกข์ พระองค์ทรงปีติโสมนัส รับสั่งให้เขาเข้ามารับใช้ในพระราชวัง วันรุ่งขึ้นทรงมีพระประสงค์จะเสวยมะม่วงอีก จึงเสด็จไปที่พระราชอุทยาน รับสั่งให้ชายหนุ่มร้ายมนตร์ เพื่อเอาผลมะม่วงมา

อย่าลบลู่คุณท่าน

๕๒

เสวย เขายืนห่างจากต้นมะม่วงในระยะ ๗ ก้าว แล้วร่ายมนตร์ด้วยความชำนาญ แต่ปรากฏว่าไม่มีอะไรเกิดขึ้น เขารู้ตัวทันทีว่ามนต์นั้นได้เสื่อมไปเสียแล้ว จึงได้แต่ยืนนิ่งอยู่ และนึกถึงคำพูดของอาจารย์ขึ้นมาทันทีว่า “อย่าโกหก”

พระราชตรัสถามว่า “วันก่อนเวลาที่เจ้าร่ายมนตร์ผลมะม่วงก็เกิดขึ้นมากมายแต่วันนี้ทำไมถึงทำไม่ได้ เขาได้กราบทูลเสียไปว่า วันนี้คำนวณวันเวลาไม่ดี อานุภาพของมนต์เลยไม่ปรากฏ” พระราชาทรงแปลกพระทัยจึงตรัสถามว่า “ก่อนหน้านี้ เวลา ร่ายมนตร์ไม่เห็นพูดถึงเรื่องฤกษ์ยามเลยเห็นมองอยู่เพียงครู่เดียว ทุกอย่างก็สำเร็จตามต้องการ วันนี้เป็นอย่างไรงั้น”

เขาไม่อาจกล่าวเท็จต่อพระองค์ได้อีกต่อไป จึงสารภาพความจริงว่า “อาจารย์ซึ่งเป็นคนฉลาดได้เป็นผู้บอกมนต์ให้ แต่เพราะความละอายว่าอาจารย์เป็นคนฉลาด ข้าพระองค์จึงโกหกว่า เรียนมนต์มาจากอาจารย์ที่คาปาโมกข์ มนต์ที่ได้มาจึงเสื่อมไป”

เมื่อพระราชได้สดับดังนั้นก็ทรงกริ้ว ตรัสว่า “ชายคนนี้เป็นคนชั่วลบลู่คุณของครูบาอาจารย์ จนมองไม่เห็นรัตนอันประเสริฐ ผู้ที่ได้วิชาอันมีค่ายิ่งประดุจรัตนะเช่นนี้แล้ว ควรเคารพบูชากตัญญูต่ออาจารย์ เรื่องชาติตระกูลไม่ใช่เรื่องสำคัญ

อย่าลบหลู่คุณท่าน

๕๓

แต่อย่างใด” แล้วพระองค์ก็รับสั่งให้เขียนตีบุรุษผู้กตัญญู
ลบหลู่คุณอาจารย์ แล้วเนรเทศออกไปจากเมือง

เพราะฉะนั้น ความกตัญญูมีความสำคัญมาก โบราณ
ท่านสอนว่า เราจะดูว่าบุคคลใดเป็นคนดี ควรคบหาสมาคมด้วย
หรือไม่ ก็ต้องดูที่ความกตัญญูรู้คุณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้เป็น
ครูบาอาจารย์แล้ว ยิ่งต้องให้ความเคารพ แม้จะเป็นครูบา-
อาจารย์กันเพียงวันเดียวหรือครูเดียวก็ตาม ธรรมดาของบัณฑิต
เมื่ออาศัยนั่งหรือนอนที่ได้ร่วมเงาต้นไม้ใด ก็ไม่ควรหักราน
กิ่งก้านของต้นไม้ นั้น พึงเป็นผู้รู้คุณท่าน ไม่ลบหลู่ดูหมิ่น แล้ว
เราจะเป็นผู้มี ความเจริญรุ่งเรืองในชีวิต

ให้มีความกตัญญูดุจเดียวกับพระสารีบุตรเถระ ที่ระลึก
ถึงคุณของราชนคราภิบาล แม้แต่กบฏถวายเป็นเพียงทัพพีเดียว
ท่านก็ได้ตอบแทนพระคุณ จนกระทั่งพระราชโอรสได้บรรลุนิเวศ
สูงสุดในพระพุทธศาสนา คือสำเร็จเป็นพระอรหันต์ ยิ่งไปกว่านั้น
เราควรแสดงความกตัญญูต่อบุคคลที่ต่อตนเอง ด้วยการทำความดี
ที่ได้เกิดมาด้วยกายมนุษย์นี้ ให้เป็นชีวิตที่ทรงคุณค่าสูงสุด
โดยหมั่นประพฤติปฏิบัติธรรม ฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง จนเกิดเป็น
กายธรรมเข้าถึงผู้รู้แจ้งที่อยู่ภายใน คือพระธรรมกาย

